

MAGYAR POLGÁR

Előfizetési árak:
 Egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyed évre 7 kor. — egy hónapra 2 kor. 40 fill. — Egyes szám ára 10 fill.
 Megjelenik naponként, — az ünnepek kivételével.

Felelős szerkesztő:
 HEGYESY VILMOS.

Kiadó és laptulajdonos:
 AJTAI K. ALBERT.

Szerkesztőség: Farkas-utca 8.
 Hirdetések: ☐ cím-ként 10 fillér, nyílttér post. száma 40 fillér
 Kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 4. szám

Amerikaiaiasan.

Kolozsvár, márcz. 8.

Az egész művelt világon nincs szebb, nincs szabadabb parlamentárizmus, mint a miénk, — magyaroké. A szólás és cselekvés szabadsága egyetlen alkotmányos államban sincs úgy biztosítva, mint a mi hazánkban. És ez nekünk, magyaroknak, jogos büszkeségünk volt mindenha. De még nagyobb büszkeségünk volt az, hogy a magyar sohasem élt vissza ezzel a szép szabadsággal. Sohasem használta fel hazája, — ennek java és boldogulása ellen. Sőt valami sajtósághoz áhítattal, tisztelettel környezte mindenki ama nagy szabadságokat, melyeket a parlament tanácskozási szabályai nyújtottak; úgy beszéltek róla, mint a haza megmentésének hathatós eszközéről, ha t. i. valami idegen zsarnoki hatalom meg akarná fojtani a magyart.

Tagadhatatlanul voltak esetek, a mikor a politikai érettség szépséges arcza egy-egy szeplőfolt is került. A nagy szólásszabadság arra csábított egyes pártokat, hogy azzal visszaéljenek. Nem a haza közjava, hanem saját pártpolitikai céljaikra kívántak élni azzal. Hála a magyarok Istenének! az ilyen kísérletek nem tartottak soká. A kik hozzányúltak a szentséghez, hamarosan belátták, hogy a haza üdvével játszanak. Így volt ez még egy decennium előtt is.

De újabb időben fordulni kezdett a kocka. A magyar parlamentbe belépő-

zott a személyi politika, a mikor a közügy helyett a személyi kérdés lett a fontosabb. Attól fogva datálódik ez, a mikor a klerikalizmus mérge belekerült a szabadelvű magyar nemzet és parlament testébe. Ez a lappangó rákfene, a klerikalizmus, nem bírván megküzdeni a szabadelvűséggel magával: a szabadelvűség vezérharcosainak, oszlopainak személyére veti magát, mihelyt azt hiszi, hogy annak az oszlopnak megdöntésével az egész épületet is meggyengíti.

De van a klerikalizmusnak egy még messzebb néző célja is. A pápa világi uralmának felelevenítése. Ebben pedig legfőbb akadály az u. n. hármass szövetség, a melyben viszont az osztrák-magyar monarchiának a szabadelvű Magyarország adja meg a súlyt. Világos tehát a machináció ezen a téren is. . . . Lejártni a szabadelvűpárt vezéreinek politikai kivégzésével; a szabadelvűségben megcsappant Magyarországot és a klerikális-feudális Ausztriát elvonni a hármass szövetségtől, — más szövetségbe vinni, hogy legyen az által újabb pápai állam.

Bámulatra méltó dolog, hogy a klerikális aknamunka eddig is milyen sikereket ért el. Be tudta magát csempészni még a nemzeti eszmék gunyájába is. Az első gimpli a nemzeti párt volt ennek az új iránynak a szolgálatában, mely maga után vont a nemcsak a nemzet ámitó, titkos, klerikális fractiókat, hanem a szabadelvű ellenzékét is.

Az első számbavehető diadal óta nagyot nőtt ennek a vipera-irányzatnak ön-

érzete és étvágya is. Nem kevesebbről ábrándozik most már, mint a magyar parlamentárizmus szétrombolásáról, a magyar nemzet ellentálló népessége megdöntéséről, a magyar haza erkölcsi és anyagi tönkretételéről a Kolonics-féle régi recept szerint. És már is elért annyit, hogy a művelt nyugat, főleg szövetségeseink csodálkozva és már-már lenézőleg kezdenek reánk tekinteni. Hát ez az a híres magyar politikai érettség? Hát ez az az állam, melyre a magyar-osztrák monarchia súlypontja nehezedik? Hát ilyen az a magyar megbízhatóság, a melyet eddig a nemzetközi politikában eddig, mint gránit-követ tekintettek?!

Tehát annyit már elért a klerikális irány az eddig folyt eszeveszett obstrukcióval, hogy a magyar nemzet politikai hitele megrendült. És ezt úgy érte el, hogy a maga klerikális szemérmetlen orczáját nemzeti színre festette. Elérte az által, hogy a maga nemzet-pusztító törekvéseivel bevette magát a magyar parlamentárizmus sáncaiba és nagy szemérmenséggel használja ki a magyar nemzet büszkeségének tárgyát, a parlamenti korlátlan szólás és cselekvési szabadságot.

De már itt az ideje, hogy ennek a hitvány játéknak vége vetessék. A nemzeti jelszavak nem elég ok arra, hogy az egész nemzet léte kockára vettessék. A parlamenti utonállásnak ki kell irtani a lehetőségét is. Meg kell mutatni a világnak, hogy a magyar nemzet méltó arra a bizalomra, a melyet eddig kivivott magának.

TÁRCZA.

Szent Prokóp napján.

Irta: Szabó Ferencz.

Mikor reggel Tyimuj főtisztelendő ur rengeteg szakállával kilépett a parochiából, mely átellenében volt a fatornyos „beszerikának“, Gerguezot, a vén örményt már foglalkozás közepezt találta. Az ajtófélt, meg a szemöldökfát akkor aggatta tele mindenféle talitarka dologgal: rémséges vén színehagyott kendőkkel, szíjostorral, kőczmadzaggal, vékony irhával, hogy bemutassa a kis füstös bolt drágaságait. Legfelül, létra segítségével, ujdunatuj kendőt akasztott, hogy annál szembetűnőbb legyen az ellenét. Ez az ő fájtos portékája; a színehagyott ócskaság: a többi boltos tulajdona; a miként ezt százszor is elmondta már Gerguez a vásároknak. A küszöbre feloldalt jókora két követ hengerített: fehéret, feketét; a fehér az ő boltjában kimért sőt példázta; míg a földdel más miskuláncziakkal vegyített fekete kódaráb a boltostársak életfűszerezőjét pellengérezte ki. Éppen ilyen sötét mének a nyavalyások!

Így volt ez ősidők óta minden reggel.

A negyven szigorú böjtös napok egyike lévén, melynek ellensúlyozására Tyimuj főtisztelendő ur jóllakott füstölt szalonnával s hegyébe lecsorgatott egy félmeszelyke szilvóriumot; így tehát a világ legnagyobb kenetességével tekint-

hetett át a szorgoskodó Gerguezra, a kivel egyébiránt épületes módon szokta meghányyniveti a világi dolgokat. Rövid karjait összefonta a kopott reverenda felett s kövér ujjával paposan utánozta a szélmalom forgását.

— Ma szent Prokóp napja van! — mondotta olyan hangon, mintha feddette volna Gerguezot e nagy napon teljesített munkáért.

Gerguez éggel, földdel háboruban álló, zsörtölődő természet volt, így hát nem esodálkozhatunk, ha lelkét nem hatotta meg a kenetes beszéd. Arra nézve sem erőltette mag magát, hogy válaszához sokáig keresgéltnél volna az istenes szavak között. Ugy adta, a hogy legelőbb ajakára tolt a szó.

— Tolvaj mindenki a mai világban. Tolvaj, a ki él, tolvaj, a ki meghalt. . . . Ha az a férfiú olyan szent, miért nem segít a szegény népen, hogy ne ölnék meg a sok adóval!

— A szentek nem elegyednek a világi élet folyásába. Ez a kormány dolga. Kelmed vétezik, Gerguez, ha kicsinyes szempontokból beszélsz a vértanukról! — mondotta szigorúan a főtisztelendő ur s rengeteg szakállát, melyben kenyérmorzsák tarkáltak, fájdalmasan rázogatta a mellén.

— Én is szent, én is vértanu vagyok. Beáztattak a szurokba, mint Prokopot s meggyújtottak, hogy jajgatva, égve járjam a világot. Mindenki vértanu, a ki adót fizet. . . . annyi adót, mint én! . . .

— Elfogult, bolond beszéd!

A főtisztelendő ur tudta Gerguezról, hogy,

ha megindul ajakán a káromkodás, úgy ömlik, mint a patak; nem akarván istentelen beszédekkel háborgatni a szentek emlékezetét, nagy lassan áthaladt a templom mögötti temetőbe.

Ilyenformán szent elmélkedések kemény tusák, a kárthatat eleni örök védekezések között telik a főtisztelendő ur, meg a vén Gerguez élete a nélkül, hogy a főtisztelendő urnak egyszer is sikerült volna Gerguezot a megigazolás útjára téríteni. Mindazonáltal nem volt harag a két férfiú között; másnap rendesen ott folytatták, a hol ma félbemaradt a szó. Ez volt a mindennapi tornagyakorlat — reggeli előtt. Napközben többször átszaladtak egymáshoz — egy-egy pohárka szilvóriumra, mint jó szomszédhoz illet, mely találkozásokról azonban gondosan kihagyták a dogmát. Így a mai napon Prokóp uram is kintrekedett a pitvarban.

Az oláhok, a kik százzszámra laktak a város végét, ilyenkor csapatostól jöttek befelé, kapával, ásóval, kaszával, hogy a piacon elszegődjenek. Ez az ő életfentartójuk. Máshoz nem is értenek — a lopáson kívül, melyet azonban, különböző okok miatt éjjel szoktak gyakorolni. Tehát jöttek az oláhok s szokás szerint, egy kis kedvéstetésre, benyitottak Gerguezhoz, ki rendesen azzal fogadta őket, hogy markába szorította rovátkos singet s míg a meszelyest tele töltötte pálinkával, vörös hálózatu szemét egyre ott villogtatta rajtuk.

— Csak aztán el ne lopjatok valamit, mert összetöröm a bordátokat! Aljlatok ide egymás mellé, hadd tássalak. . . . Miért nem lopjátok el

Nincs magyar ember, a ki szívesen ne látná, hogy fiai magyar jelvények alatt, magyar vezényszó mellett induljanak harczba — ha kell, — a hazáért. De nincs értelmes magyar ember, a ki ne tudná, hogy Hollós Mátyás korából másfél százados török járom és másik másfél százados német iga választ el. Ki kell tehát pihenni a háromszázados fáradtságot, ki pótolni a háromszázados mulasztást és akkor teljesen felvehetjük az önálló nemzeti életnek Mohács mezején eljuttat fonalát.

Ki ne tudná, hogy nemzetünk már csakugyan ezen az uton haladt. Nyílt dolog, hogy a magyar-osztrák monarchia súlypontja Magyarországra szállott át. Nyílt titok, hogy a monarchiának mi adtuk meg a kellő nyomtatékot az európai koncertben. Csak tőlünk függött, hogy a megkezdett uton tovább haladva közelebb jussunk vágyaink, nemzeti igényeink teljesedéséhez.

És ime egyszerre beütött a mennydörgös istennyila. Megfeneklett a székelly pokróczgyár. Lelepleződtek a k. u. k. zabüzelmei. Megbukott a székelly-egyleti takarékpénztár. Megindult a francia és orosz pénz után való szaglászás. Megkezdődött a hármasszövetség elleni nyílt és titkos akció. Felszínre került a nemzeti nyelv ügye. Folyt a fiók-obstrukció szakadatlanul. És az eredmény? ... közel egy éves ex-lex. Az alkotmány lábba tiprása. A nemzet politikai tőkéjének elfecsérlése kint és bent egyaránt. Százhatvanezer család megsanyargatása. Az újoncz jutalék megtagadásával a nemzet védképességének megrontása. A szövetségesek elkedvetlenedése. A reakció éledése. A klerikalizmus diadalmas csata-kiáltása. A nemzet hanyatlása. Az állami lét végveszedelme.

Ez nem mehet így tovább. A magyar nemzetnek élni kell és élni is akar. Léte előbb való, mint bármely kincs, mely ezen létet széppé kedvesítette. És ha ezen kincsek egy részét fel kell áldoznia, hogy létét megmenthesse: nem szabad habozni

az áldozattól. Nem szabad különösen attól, hogy a nemzet belső ellenségeinek védvára megcsönkítettassék.

Jó egy néhány hete Baltimoreban nagy tűz volt. Az egész város létét veszélylyel fenyegette a pusztító elem. És az amerikai, a ki tudja, hogy egy millió kevesebb, mint tíz, száz vagy ezer; a ki tudja, hogy az életet, ha egyszer elpusztult, helyreállítani többé nem lehet: dinamittal vetette levegőbe a palota-tömböket, hogy a pusztító elem útját állja. Levegőbe röpítette a város híres színházát is, mely szinte páratlan volt az egész Unióban. Mert hiszen ezen veszteségeket pótolni lehet, de az egész várost nem.

Mi is ebben a helyzetben vagyunk. Ám veszítsük a parlamenti korlátlan szó-lás és cselekvési szabadságnak azt a részét, a melynek feláldozásával maga a parlamentarizmus, az alkotmány, a nemzet megmenthető. Előbb való az alkotmány, mint a politikai gyujtogatók védelme.

Politikai hírek.

Kolozsvár, márcz. 8.

A miniszterelnök Budapesten. Bécsből jelentik: Gr. Tisza István miniszterelnök tegnap délután 3 órakor visszautazott Budapestre.

A brassói választás. Brassóból táviratozzák, hogy ott e hónap 22-én lesz Korodi Lajos helyére a képviselőválasztás.

A magyar választópolgárok tegnap Brassóban népes közgyűlést tartottak. A Gyula- és esperesi elnöksével. Az intéző bizottság évi jelentésének meghallgatása után hat új tagot választottak az intéző bizottságba. A gyűlés ki-mondotta, hogy Korodi-Lutz képviselő helyébe magyar képviselőt óhajt választani.

A románok és szerbek. Ujvidékről írják: A *Narodnoszt* nevű szerb lap vezetőhelyén kétsébe vonja az aradi román tulzóknek a Tribunalban történt ama kijelentését, hogy a románok az esetleg bekövetkező képviselő-választásokon a szerbekkel és tótokkal közösen az ellenzéki aktivitás terére lépnek. Az ilyen eljárás — ugymond a szerb lap — okvetlenül a kormány és a magyar nép leghatározottabb el-

lenakezítőjét idézné elő, minek végső eredménye a „Jaj a legyőzötteknek!” lenne. Abban az esetben is, — a mi ugyan valószínűtlen — ha sikerrel járna az akció, a szerbek csak a románok számára szednék ki a gesztenyét a parázsból. A románok úgy a magyarokra, mint a szerbekre nézve egyformán veszedelmesek. Különösen pedig a szerbekre, mert a tapasztalat azt tanítja, hogy a magyarok szerb falut nem magyarosítottak, míg a románok számtalan szerb családot, sőt egész szerb falvakat, sőt vidékeket eloláhositottak. A *Narodnoszt* hangsúlyozza, hogy a mintegy 400.000 elszórtan élő és más nyelvű elemekkel vegyesen lakó szerbek nem alkotnak olyan faktort, mely a magyar nemzettel és néppel ellentétes politikát merne üzni. A szerbek nemzeti sajátosságait csak beható egy-séges, böles és tervszerű tevékenységgel érhetik el, biztosíthatják. Azonban, hogy ez a tevékenységük kívülről ne zavartassék, különösen pedig az agresszív románokkal való súlyos küzdelemben elkerülhetetlenül szükséges, hogy a szerb nemzetiség őszintén és minden mellékgondolat nélkül béküljön ki Magyarországon alkotmányos helyzetével, teljesen megadva az államnak, a mi azt megilleti, hogy az állam azt nyujtsa a szerbeknek, a mi nekik jár: ezeltudatos tevékenységüknek, az alkotmány és az állam törvényei által biztosított terein való erkölcsi támogatást, mely munkában a szerbek bő támogatást fognak nyujtani, hogy mint az egységes politikai magyar nemzet hű fiai, jó szerbek is lehessenek és maradhassanak. Ez az egyetlenül helyes szerb politika, ezért vet el a *Narodnoszt* minden államellenes kirohanást.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, márcz. 7.

Az ellenzék úgy határozott, hogy már ma megkezdje a harczot az indítvány ellen, de az indítvány még nincs megindokolva, a miniszterelnök nincs Budapesten s egyéb alkalom is kínálkozott a harczra. Belekapaszkodtak hát az elnöki előterjesztések egyik pontjába. Abba, a mely gr. Khuen Héderváry Károlynak a király személye körüli miniszterre való kinevezéséről szól.

(Khuen-Héderváry gróf kinevezése.)

Br. Feilitzsch Arthur elnök: Bemutatom a miniszterelnök átiratát, mely szerint ő a felség személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésétől felmentetett, ő felsége személye körüli

egyszer a főadókönyvet, hogy segítsetek a világon s rajtam is?

Az oláhok kacagtak, hogy ilyen bolond dolgokat talál ki a vén Gergucz. Hiszen csak ne volna olyan magas épület az adóhivatal, csak ne őriznék a finánczok, bizony tudnák a módját! Így azonban elzárják a szegény embert ok nélkül.

Lassanként szállingóztak az oláh asszonyok is, hogy sőt, eczetet, málélisztet s más egyéb apróságot vásároljanak. Gergucz kimérte mindenkinek a kívánt dolgot, ellopogatva belőle, a mennyit lehetett, hogy valamiképen el ne kapassa a vásárlóit. Az asszonyok ittak is egy-egy pohárka pálinkát s fölmelegülve, barátságosan nézegettek Gerguczra, a ki a formásabbaknak megesipkedte az arcát. Aztán mégis csak haragosan szólt hozzájuk: olyan volt a természet, hogy zsörtölődés nélkül egyetlen pillanatig sem tudott élni.

— Ti is tolvajok vagytok. Kicsaljátok a szemem világát, ha valamivel fiatalabb volnék ... Mit álmodtat, Marjucza, hogy olyan mosolygóra áll az ajkad?

Marjucza, egy kaczkias menyecske, a kinek az ura abroncsózni járt messzi vidéken, honnan csak hónapok elteltével került haza, formás derekát megrengette a csipőjén s hamis szemével rávillogott Gerguczra.

— Azt álmodtam, hogy az a szép virágos kendő, ott az ajtó fölött, az enyém volt. Ezzel mentem a tánczba ... Mennyiért adod öreg?

— Idegennek tíz pengő forint. Neked azon-

ban nyolcz forintért meg egy esőkért odaadom, hogy még a halálom után is emlegess meg érte.

— Kéne, ugy-e? No, nézzétek a vénséget! csucsorította össze Marjucza a kíváncsú ajkát, mintha csak valami nagyobb fajta számócszát czuppogtatott volna, a melynek kívül került a mézédés esücskéje. — Egész vagyon az, Gergucz ... Isten neki, adok érte két forintot meg — két esőket.

— Nem kell. Ha valamivel fiatalabb volnék, ingyen adnám oda ... Mit szólna a feleségem, te bolond?

Marjucza egyet perdült, hogy katrineczája csak úgy verdeste a karsu bokáját. Mintha jószagu virágot szort volna szét, olyan édes illat áradt szét a magaverte szellőben.

Hátha tíz kendőt adnál, megcsókolnálak egy-szer érte! Megölne az uram, ha megtudná! Hamis szeme azonban egészen mást mondott.

Vékony, köhögős hang szűrődött ki valahonnan a belső szobából. Gergucz egy pillanatig felfigyelt, aztán mintha nagy bánatomból érte volna, rovátkos hangon haragosan esapdosta a pudlit. Hadd hallja az a „beteg”, hogy milyen szörnyű vesződés között telik idekint az élet.

— A feleséged köhögött ugy-e Gergucz? — kérdezte valamelyik öregebb asszony.

— Ó köhögött. Persze hogy ő köhögött. Ezt is megölte a sok munka, a sok gond. Tolvaj a főispán, az alispán, a szolgabíró is, a ki nem törődik a szegény emberrel, hogy olosóbban méretne az orvosságot! Keményen hadakozott a a hosszú inggel, mintha ki akarta volna ker-

getni az asszonynevet. Ezek mentek is, hogy ne ingereljük az elkéseredett embert. Marjucza leg-hátul lépkedett, kaczeron billegette magát, mintha libbenő rokolyájával bolondító szellőket akart volna csapni a vén Gergucz fülébe. Ez egyszer megragadta az asszony karját.

— Hát nem alkuszunk, mi?

Marjucza esalfa szemvágással intett a vállán keresztül, hogy visszatér nemsokára. Azzal továbbutott a többiek után.

A szent elmékedéseket ilyen vesződéses asszonyokkal való perpatvarok követték. Gergucz az örmény faj keleti forráságából vénségére is megőrzött annyit, a mennyi épen elegendő volt — egy-egy virágos kendőnek ajándékként való eladására. Hiszen teremtom, Gergucz is csak ember volt, s aztán már őt esztendeje annak, hogy az asszony egy szép napon ágyba került s azóta nem is kelt fel többet.

Mire Tyimuj főtisztelendő ur nagy ájtatosság után visszakért a temetőből s egy kis barátságos beszélgetésre átlátogatott a Gergucz boltjába, már nagy szomorúság ütött tanyát Gerguczéknál. Az asszony lázasán lihegett, szemfeherét felforgatta a magasba, mintha másképen meg se látta volna a felfelé vezető utat. Néha integetett egy láthatatlan alak felé, hogy várjon, ő is megy azonnal!

Tyimuj főtisztelendő ur megilletődve nézte az utolsó vergődést s szomorúan suttogta:

— Náni meghal, hiába Szent Prokóp napján diadalmas útja lesz ... Több fekete kávé nem főz nekünk.

miniszterre pedig Khuen-Héderváry Károly gróf neveztetett ki.

A szélsőbal megmozdult.

Ugron Gábor pedig szólásra állott fel.

— Tudni óhajtom, hogy az elnök ur mit indítványozott?

— Én nem indítványoztam semmit, én csak bejelentettem a Háznak a kinevezést tudomásvétel czéljából! — válaszolt Feilitzsch Artur báró.

Ugron Gábor: Nos hát akkor a tudomásvétel felett kell döntenem! Én pedig indítványozom, hogy a kinevezés tudomásul ne vétessék. Khuen-Héderváry gróf itt a Házból bizalmatlansággal sujtatott!

Felkiáltások jobbról: Nem áll!

Ugron Gábor: Nem vettük tudomásul egy választ, mert Körber osztrák kormányelnök egy ellenünk intézett felháborító támadását vissza nem utasította. És én kérdelem, jöhet-e vissza mint a Felső személye körüli miniszter egy férfi, a ki mint kormányelnök anyire képtelennek bizonyult?

Rosenberg Gyula: Egy árva szó sem áll meg az okoskodásból!

Ugron Gábor: A törvénynek az az intenciója, hogy a Felső oldalán a magyar közjognak egy élő lelkiismerete legyen! Hogyan lehetett erre az állásra kinevezni Khuen-Héderváry grófot? Én ezt a kinevezést, sajnos, meg nem gátolhatom, de megteszek annyit, hogy azt tudomásul nem veszem és tiltakozásomnak adok kifejezést.

Holló Lajos se volt megelégedve a kinevezéssel. Formális indítványt terjesztett elő, melyben kimondatni óhajtja, hogy a Ház Khuen-Héderváry gróf kinevezését tudomásul nem veszi s az elnöknek erre vonatkozó bejelentését megvitátás czéljából napirendre tűzi ki.

Hieronymi Károly miniszter tett a távollevő miniszterelnök helyett az elhangzott beszédekre egy-két megjegyzést. Rámutatott, hogy a Holló indítványa közjogunknak teljes kiforgatása. Khuen gróf kinevezését a miniszterelnök ellenjegyezte, ő a felelős. A király kinevezési joga korlátlan s a Ház egyebet nem tehet, mint hogy felelősségre vonja azt a minisztert, a ki a felségnek a kinevezést ajánlotta és azt ellenjegyezte. A felelősségvonalra pedig igen sok mód kínálkozik, csak az az egy nem, melyet Holló proponált, mert az közjogunkkal és a Ház hagyományaival ellenkezik.

De tiltakozom az ellen a felfogás ellen, mintha nem lehetne miniszterre kinevezni olyasvalakit, a kit itt valaha leszavaztak. Nekem meggyőződésem, hogy e kinevezést a kormányelnök helyesen proponálta s Khuen gróf telje-

sen alkalmas is, méltó is diszes és jelentős állásának betöltésére! (Élénk helyeslés jobbról.)

Polonyi Géza úgy vélekedett, hogy prezedens nélkül való egy olyan miniszteri kinevezés, mint a Khuen gróf kinevezése. E precedens nélküli ténnyel szemben rigorózusan alkalmazni kell a parlamentarizmus elveit.

— Napirendre kell tűzni a kinevezést, — konkludált. — Nem azért, hogy a király kinevezési jogát kétségbe vonjuk és korlátozzuk, de esetleg azért, hogy a felséghez feliratot intézzünk, a melyben kérjük őt a kinevezés visszavonására. Khuen-Héderváry gróf ugyanis olyan kérdésekben részesült bizalmatlansági szavazatban, a mely ma, e pillanatban és a legnagyobb mértékben aktuális. De még egyet. Bárminő ártatlan is legyen Khuen-Héderváry gróf a parlamenti vesztegetésekben, maga az a tény, hogy a vizsgáló-bizottság jelentését a Ház még el sem intézte, elegendő ok lehet arra, hogy ő ki ne neveztesse. Mindezek alapján jogunk van hozzá figyelmeztetni a felséget, hogy ez a kinevezés a korona és a nemzet közti jó viszonyt veszélyezteti.

Lengyel Zoltán indítványt tett, hogy a kinevezés felett addig ne is határozzanak, a míg a parlamenti vizsgálóbizottság jelentése le nem tárgyalatik.

Rakovszky István ezuttal nem támogatta a szélsőbal. Khuen gróf kinevezését tudomásul vette, a bejelentés napirendre tűzését nem óhajtotta. A kereskedelemügyi miniszter felfogását azonban nem tette magáévá. Elvileg úgy tartja, hogy a háznak joga van döntenem a fölött, tudomásul veszi minden egyes bejelentést, a melyet neki előterjesztenek.

Olaj Lajos szólott ezután. Elismerem a felség kinevezési jogát, elismerem, hogy Tisza grófnak joga volt proponálni Khuen grófot. Nekünk pedig jogunk van a kinevezést tudomásul venni, vagy nem venni.

Ez már nem olyan bizonyos, — véleményezték a jobboldalról.

— Nekem is kifogásom van politikai bizottság szempontjából Khuen gróf kinevezése ellen. A magyar politikának nem szolgálna előnyére, hogy a mentelmi bizottság előtt egy vesztegetésből kifolyólag, mint miniszter jelenjék meg!

Plósz Sándor igazságügyminiszter szolgált felvilágosítással. A kérdés jogilag tiszta és egyszerű. A felség kinevezési joga kétségtelen, de kétségtelen a parlamentnek az a joga is, hogy ha egy miniszter neki nem konventál, annak bizalmatlanságot szavazzon. Itt nem napirendre tűzésnek van helye, hanem annak, hogy ha Khuen gr. miniszter ténykedése a parlament felfogásának nem fog megfelelni, úgy őt leszavazzák!

Tymuj főtitkzelendő szintén kinyitott s magasba rántott szemöldökével kérdezte:

— Baj van Gerguez?

— Megholt. Mondtam, ugy-e, hogy megöli a sok nyomorúság, a sok adó. Épen most hunyta be a szemét, hogy a nyavalya enné meg az egész világot!

Nagyot rugott a köveken s többet nem beszélt.

Jött Marjuca, sebesen, mint a forgószél, hogy ne gondoljon rosszat a világ. Hozta, röptette a büszsége... az a szép virágos kendő, a mely egyik esücskével rábagozódott a szívére s a vágy veszedelmes forgatagaként göngyöltgette ropogós aszonymi testére a selyemdarabot, hogy oda érjen, a hol a kendő másik esücskéje is megkapható — egy-két melegebb csókért. Észbontó esapodársággal már messziről mosolygott az utcán, hogy tüzelje a vén örmény lelkét.

— Visszajöttem... Akarsz alkudni? — sutogott az ajtóban.

Gerguez egy-két pillanatig idegenül, megütközve nézte, mintha ilyen szép, sutogó aszonymi sohasem látott volna. Aztán elkeseredett haraggal támadt reá:

— Hát te miért nem busulsz? Nines lelked ugy-e? Nem takarodsz ki a boltomból? — és kereste a rovátkos singet, hogy megütlelje...

A vita ezzel kimerült.

Az elnök indítványával szemben, melyben a kinevezés tudomásul vételét proponálja, ilyképen két indítványt adtak be. Mindkettőre, úgy a Holló, mint a Lengyel propositiójára névszerinti szavazást kértek.

Déli egy óra után a névszerinti szavazások véget értek. A miniszterelnök átiratát 123 szavai 30 ellenében tudomásul vették.

(II. Rákóczi Ferenc hamvai.)

Jakabffy Imre alelnök bemutatta Szilágy vármegye kévényét Rákóczi hamvainak hazaszállítása tárgyában.

Lengyel Zoltán indítványt tett, hogy a kévény bizottság utasítsa a kévénynek nyolcz napi határidő alatt való beterjeztetésére.

Hock János hosszú obstrukciós beszédet mondott. Végül kibővítette az indítványt azzal az utasítással, hogy a kormány mielőbb nyújtson be javaslatot Rákóczi hamvainak hazaszállításáról és a Rákóczi emlékezetét becsületenítő törvény eltörléséről.

Thaly Kálmán is pártolta az indítványokat.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elegendőnek tartotta annak kimondását, hogy a kévény bizottság mielőbb tegyen jelentést. A záros határidő előírása felesleges. Hock indítványa pedig a kévényről egyáltalán nem függ össze. A kormányelnök különben is távol lévén észszerűnek mutatkozik az arra vonatkozó fontos határozat elhalasztása.

Hock János a maga indítványát ezek után visszavonta, a Lengyel Zoltán indítványára azonban névszerinti szavazást kértek s egyben a szavazásnak holnapra halasztását. De névszerinti szavazást és annak holnapra halasztását kérték a Hieronymi miniszter propositiójára is.

(A miniszterelnök indítványa.)

Mindezek után délutáni két órakor eljutottak — a napirendelőtti felszólalásokhoz.

Feilitzsch br. elnök jelentette, hogy Rakovszky István és Holló Lajos képviselők a napirendelőtti engedelmet kértek a szólásra a miniszterelnök indítványa tárgyában!

Rakovszky István szólott elsőnek. Merényletnek minősítette a miniszterelnök indítványát s kijelentette, hogy az alkotmányértó propositiókat sem egészükben, sem részletek lealkuvásával keresztülbocsátani nem fogják.

Dániel Gábor: Szó sincs róla, hogy abból az indítványból valamit lealkudhassanak!

Rakovszky István: Örülök, hogy ezt mondja a képviselő ur. Annál nehezebben fogják terveiket megvalósítani. De erőszakra erőszakkal is lehet ám felelni! Mit szólnak önök majd ahhoz, ha mi azokon veszünk szatiszfakciót, a kik megengedik, hogy itt a teremben egy képviselőhöz hozzányuljanak?

Lengyel Zoltán: Revolverekkel jövünk ide!

Rakovszky István: Ebből az indítványból soha se lesz határozat! Mi megcsináljuk a házszabályok revízióját szívesen. De csak bizonyos feltételek alatt. Pártközi megegyezés után és junktim a szolgálati pragmatikával, a választói jog kiterjesztésével a választások tisztaságának a nagyobb mérvű megvédésével s a közigazgatási tisztviselőknek a választások befolyásától való eltávolításával. Azt pedig kijelentem, hogy ezen indítványt el nem fogadom sem úgy, a hogy van, sem egyes részek kikapcsolásával!

Elnök jelenti, hogy Holló képviselő a szótól elállott!

(Interpelláció a mozgósításról.)

Az ülés végén Lovász Márton sürgős interpellációt intézett Nyíri miniszterhez. Megkérdezte, mi az igazság a fel-felujuló, nyugtalanító mozgósítási híresztelésekből.

Nyíri miniszter nyomban válaszolt. Kijelentette, hogy a 13-ik hadtest mozgósításáról szóló hírek alappal nem bírnak s általában a mozgósítási hírek koholt hírlélek.

Lovász tudomásul veszi a választ.

Az ülés ezel véget ért.

Az orosz-japán háború.

Kolozsvárt, márcz. 8.

Tegnap adtunk hírt arról, hogy az oroszok legnagyobb valószínűség szerint feladják Port-

— Ozikória nélkül. A hogy nem szoktak a mai asszonyok! — mondotta Gerguez mely rezignációval s a füstös mestergerendát nézte, ha hirtelenében meglelhetné a szent könyvet, hadd olvassa a haldoklók imádságát. Hitetlen vén lelkébe egyre több tulvilági tény s egyre több földi szomorúság lopózott. Hanem a szent könyv nem volt sehol. Aztán észébe jutott a buban, örömben, de többnyire buban eltöltött sok esztendő, a minek most már örökre vége. S mintha csak megbántotta volna a főtitkzelendő ur a halál emlegetésével, nyersen, haragosan ránta meg a vállát.

— Miért nem hal meg inkább a patriárka, ha szent Prokóp ma tartja a nevenapját s ha olyan diadalmas az az út?

— Mindenkinnek magáért kell meghalnia! A patriárka istenes ember, hasznára van az emberiségnek!

— Náni sokszor káromkodott. Rávitte a kényszerűség, a sok gond. Hanem azért az Isten jobbjára kerül, tudom! És a vén Gerguez sirt és ütögette öklével a homlokát, a miért e borzalmas pillanatokat nem tudja megváltani.

Délfelé Gerguez újra kiállt a boltajtóba. Szomorú volt és haragos, hogy még nem is fogadta az arra járó oláhok köszöntését. Szeme a szokottnál vörösebb, s a mi a legnyilvánvalóbb jele a nagy lelki háborgásnak: öröklé szortyogó pipáját sem lógatta a szájából. Haragos morgással szedegette be a kendőket, olykor felpillantva az égre s meg-megrugdalta az utjába eső sókoczkákat.

Artur védelmét. Viasszavonulnak mielőtt veresé-
gök bekövetkeznék. Most újabb meglepő hír ér-
kezik a harextérről. A japánok megkezdették
Vladivosztozk bombázását. Ez egy rendkívül fontos
stratégiai pont az oroszokra nézve. A mit kép-
viselt nyugaton Port-Artur, hogy t. i. feltartóz-
tatta a szárazföldre nyomuló japán haderőt,
ugyan azt teszi keleten Vladivosztozk. Ezért bir
nagy fontossággal a japánokra nézve, kik immár
meg is indították ellene a támadást s nagyban
készül katonáit partra szállítani mielőbb.

Az oroszok részéről Kuropatkin utban
van a harextér felé. Franciaország tiltakozást
küld Japán vasutépítkezése ellen, míg Oroszor-
szág megszabta Kinának a határt, hogy meddig
nyomulhat előre csapataival a semlegesség meg-
sértése nélkül.

Vladivosztozk bombázása.

Pétervár, márcz. 7.

Alexejev helytartó Mukdenből tegnapi kelettel a kö-
vetkező táviratot intézte a csárhoz:

Alázatosan jelentem felségednek, hogy a vladi-
vosztozki erősség parancsnoka közli, hogy reggel
8 óra 50 perczkor az Aszkold szigettől délre
hét hajót pillantottak meg. 9 óra 45 perczkor
észlelték, hogy hadihajók közelednek az Aszkold-
sziget irányában. Dél körül az ellenséges hajó-
had közepén volt a part és az Aszkold-sziget
között a parti ütegek lövéskörletén kívül. Dél-
után 1 óra 30 perczkor az ellenség löni kezdett.
Hír szerint az ellenséges hajóhadban valószínű-
leg az első osztályú *Isumo* és *Jakimo* csirkáló-
hajók vannak. A többi hajó nevét nem tudják.

Port-Artur.

London, márcz. 7.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a port-
arturi szökevények azt jelentik, hogy a japánok
a hajóműhelyben, hol a *Czarevics*-et kellett volna
kijavítani, megszüntették. Az az idegen mérnök,
a kinek a Retvizán-t kellett volna kiemelnie,
elhagyta Port-Arturt, mert kísérlete nem sike-
rült. Megerősítést nyer az a hír, hogy a japá-
nok tüze a port-arturi erősségeket nagyban meg-
rongálta.

Kína semlegessége.

London, márcz. 7.

Daily Chronicle-jelenti Tókióból: Hír szerint
Oroszország értesítése adta Kinának, hogy nem
szabad csapatokat a Kiuesau és Csaojong között
levő vonalon túl bocsátania. Ennek következté-
ben a kínai csapatok valószínűleg Jung-Tieng-
ben fognak megállapodni.

Japán csapatok partraszállítása.

London, márcz. 7.

A Daily Mail tudósítója táviratozza Csi-
fuból tegnapi kelettel: Most jöttem Csinanpóbból,
hol nagyban készülődnek a japán csapatok partra-
szállítására. Már is erős gyalogcsapat van ott. A
főserg a vezérkarral a jövő héten érkezik, de
nagyon hallom, hogy nem történik előre vonu-
lás, a míg nincs 100.000 ember Pjong-Jangban.

Egy szenzáció alapjai.

Kolozsvár, márcz. 8.

Egyik marosvásárhelyi napilap hosszabb tu-
dósításban röpitett szét egy szenzációt, mely
arról szól, hogy a közelmúltban lebontott nagy-
teremi ev. ref. templom sirboltjait feltörték, ki-
fosztották és Sükösd György főúr ott talált
földi maradványairól a kincseket leszedték s
esontjait, koponyáját és szárkofágját 300 koro-
náért eladták.

A tudatlansággal és felette merész fantáziával
írott tudósításból az az igazság, hogy az Erdé-
lyi Orsz. Múzeum Érem- és Régiségtára a
lebontott templom területén tudományos szem-

pontból egyszerű ásatást rendezett. Ennek folya-
mán megtalálták az 1631-ben meghalt Sükösd
György esontvázat, s ezen a kincseknek felfu-
jt 2, azaz két aranygyűrűt, a melyeket megőrzésre,
mint legmértékű helyre az Erd. Muz. Régiség-
tárába szántak. Sükösd emléktábláját és meg-
esonkitott sirszobrát pedig az egyház - jófor-
mán kényszerhelyzetbe jutva - még a templom-
bontás kezdetén átadta az Erd. Muz. Régiség-
tárának.

Sükösd György ugyanis unitárius volt, -
bár a tudósítás katolikusként teszi meg, s állí-
tógilag sirja felbontásáért gr. Majláth Gusztáv róm.
kath. püspökhöz is papaszt tettek. Sükösd halála
után a templom - 1672-ben - a reformátusok ke-
zébe jutott, s most a lebontása után kellett volna a
reformátusoknak az unitárius főúr sirszobrát
vagy által vinniük az új templomba, vagy a
rég helyen hagyni. Az ev. ref. egyház eleget
tett kegyeletének, mikor az unitárius-emléket két
századnál tovább gondosan őrizte, s az emlék
átvittele az új templomba - az egyház szelle-
mét ismerve - már csak dogmatikus szempont-
ból is képtelenség volt. Azonban a régi templom
helyén sem hagyhatták, mert ez a falun
kívül eső terület az új templom földjeért cse-
rébe magántulajdonba ment át. Azonkívül az
emlék anyaga lágy fehér mészkő, s miután meg-
van tördelve, a szabadban nem állja az idő vi-
szontagságait. Nehány év alatt tehát tönkre ment
volna. Ezt pedig a Műemlékek Országos Bizott-
sága sem nézte volna el, mert az emlékről tu-
domása volt. Az egyház mindezekkel a körül-
ményekkel számolva, - igen helyesen - átadta
az emlékeket az Erd. Múzeum Régiségtárának,
a hol megőrzésük örök időkre biztos.

Kakasy Márton, az ev. ref. pap a templomot hi-
vei batározatából és munkájával, egyházi felsőbb-
sége jóváhagyásával s a Műemlékek Orsz. Bi-
zottságának belecgyezését bontatta le. Az ása-
tást pedig a templom területén Pósta Béla dr.
egyetemi tanár vezette, a ki e téren első szak-
tekintély. A marosvásárhelyi lap azonban mind-
ezekről - akarva, nem akarva - nem szer-
zett tudomást s durván meghurcolja az érde-
mes papot, a kinek az ásatásról a szász nyelvű
került esontokat nem temettette rögtön el. Tud-
nunk kell azonban, hogy a templom helyén szá-
nál több szekérre való kőanyag hevert, a mely-
nek elhorhadásával hetekig foglalkoztak. S az
alapkövekkel a földből folyton kerültek elő esont-
maradványok, mert a templomba és környékére
közel félezer évig temetkeztek. Mindezeket egy
közös sirba akarta a munka végén a pap he-
lyeztetni. A marosvásárhelyi lap tudósítója azon-
ban ezekről nem szerzett tudomást, hanem kőszá-
mesék alapján jobbnak látta meghurcolni a pa-
pot s a templomra és Sükösd Györgyre nézve
valótlanosságokkal traktálja olvasóit.

A Sükösd szárkofág és az emléktábla rész-
letei az Erdélyi Múzeum körégségtárában lát-
hatók. (K.C.)

H I R E K.

Kolozsvár, márcz. 8.

— A választói jog kiterjesztése. A
képviselőválasztói jogosultságnak új törvényes
szabályozása czéljából a belügyminiszter által
elrendelt statisztikai adatok gyűjtése városunk-
ban e hó 15-én veszi kezdetét. Az összeírás-
szükséges nyomtatványokat, mint azt már jelez-
tük, az orsz. statisztikai hivatal a város rend-
kezésére bocsátotta s egyuttal gondoskodott ar-
ról, hogy az összeírás iránt a hatóságot megfe-
lelőleg tájékoztassa. A statisztikai hivatal ki-
küldetésében Szombatfalvy Albert miniszteri tit-
kár tegnap városunkba időzött és az összeírást
vezető dr. Esterházy László főjegyzővel az ösz-
szeírás részletei felett végleges megállapodásra
jutott. Az összeírás lefolyásáról, valamint az
összeírás alá eső husz éven felüli polgárok tör-
vényes köteleességeiről és felelősségéről a városi
tanács egy részletesen tájékoztató hirdetményt
adott ki, melyet lapunk holnap számában egész
terjedelmében közölni fogunk. Az összeírást, e

czéltól külön alkalmazandó összeírók, házról-
háza járva teljesítik és munkálatukat e hónap
15-én reggel 8 órakor megkezdik. A kitöltendő
statisztikai lapok főbb kérdő pontjai a követ-
kezők: Név, lakás, életkór, foglalkozás, alkal-
mazás, anyanyelv, műveltség, választói jogosult-
ság és az adófizetés.

— A Kolozs vármegyei központi
választmány gyűlése. A Kolozs vármegyei
központi választmány e hó 14-én Kolozsvárt a
vármegyeház kistermében gyűlést tart a képví-
selő választók ez évi névjegyzékének kiigazítása
tárgyában.

— A márczius 15-iki bizottság gyű-
lése. A márczius 15-én rendezendő hazafias ünne-
pély részleteinek megbeszélésére s egyes bizott-
sági ügyek elintézésére népes ülést tartott teg-
nap délután 5 órakor az E. M. K. E. hivatal
szobájában a kolozsvári márczius 15-iki állandó
bizottság.

A gyűlésen jelen voltak: Sándor József elnök,
Hory Béla tiszteletbeli elnök, Ferenczi Gyula
pénztáros, Föder Ottó jegyző, dr. Apáthy István,
Böckel Károly, dr. Kovács Dezső, Kuskó
István, Magyary Mihály, Cs. Papp József Szu-
csáky Imre és Péterfi István az egyetemi kör-
képviselője. A gyűlés megnyitása után elsőnek
Sándor József elnök bemutatta a Kossuth-serle-
get, melyet saját költségén aranyba foglaltatott.
A gyönyörű ötvös munkát és a pohárhoz illő
izléses tartót Sarga János ötvös és ékszerész ké-
szítette. Jelentést tesz azután az elnök a bizott-
ság által Kossuth Lajos turini butoraiból szer-
zett Kossuth asztalról, mely asztal többek állí-
tása szerint II. Viktor Emánuel olasz király
butoraiból jutott a Kossuth Lajos birtokába.

Majd a bizottság új pénztárosa Ferenczi
Gyula átvette a pénztárt Hory Béla volt pénztá-
rától. A pénztár jelenlegi állománya 12750
korona 94 fillér, mely összeg takarékn könyvek-
kel különböző bankoknál van elhelyezve. A
márczius 15-én rendezendő hazafias ünnep rész-
leteinek megbeszélésénél elhatározta a gyűlés,
hogy az egyetemi fiatalság ünnepélyével egy fal-
ragaszon tudatja a bizottság ünnepélyének mű-
sorát. Felkéri a színház igazgatóját az ereklje
múzeum útján, hogy az öreg honvédek részére,
a színházban a régi gyakorlat szerint néhány
páholyt bocsásson rendelkezésre. A Redut ter-
mében is, az ünnepély alatt, oldalt diszhely lesz
az agg honvédek számára fenntartva. Kuskó Ist-
ván indítványára elhatározta a bizottság, hogy
a legutóbbi évkönyv megjelenése óta az ünne-
pélyen, valamint a Kossuth-pohárral elhangzott
ünnepi beszédek összegyűjti. Az ünnepség pro-
gramját a következőkben határozták meg:

Zene, játssa Csikai György zenekara.

Elnöki megnyitó, tartja: Sándor József
elnök.

Ének, előadja: a Kolozsvári Dalkör.

Emlékbeszéd, tartja: Apáthy István egyet-
rektor.

Dalok, énekl: dr. Perl Ottoné urnő.

Szavaltat, tartja: Szakács Andor a kolozs-
vári színház tagja.

Ének, előadja: a Polgári Dalegylet.

Szavaltat.

Rákóczy induló játssa Csikai György ze-
nekara.

Este a „Kossuth asztal-társasággal“ együtt
ünnepi vacsora lesz a New-York-szálló emeleti
termében, hol az aranyba foglalt Kossuth-ser-
leggel dr. Kossutányi Ignác ny. r. egyetemi
tanár fog pohárköszöntőt mondani. A gyűlés az
elnök zár szavai után véget ért.

— Felolvasó-est. A legközelebbi Sz.-
Antal felolvasó estélyt e hónap 14-ikén hétfőn
este 6 órakor fogják megtartani, a róm. kath.
főgimnázium disztermében, mely alkalommal egye-
temünk tudós tanár dr. Szamosi János fog fel-
olvasni: „A művészetek a vallás, illeti egyház
szolgálatában“ című thémáról. A felolvasó-est
részletes műsorát később fogjuk közölni.

— A virágbazár első napja. Hol-
nap délután 5 órakor veszi kezdetét a Redut-
ban rendező virágbazár első napja, s bizonyára
ugy ez a nap, mint a kedves, jótékonyczélu mu-
latságnak következő napjai elevenség, látoga-

tottság s mozgalmasság dolgában nem maradnak az idén sem az előző években is oly nagy sikerrel rendezettek mögött. Az első nap bevezető hangversenyének változatos, élénk programja a következő: 1. Énekel *Ladislai József*, a kolozsvári színház tagja. 2. Zongorázik *Major Huska*. 3. Cellon játszik zongora-kisérlet mellett *Répai Andor*. 4. Énekel *Fehér Olga* a kolozsvári színház tagja.

— **Az Izraelita Nőegylet közgyűlése.** A kolozsvári Izraelita Nőegylet e hónap 6-án tartotta évi közgyűlését *Neuberger Zsigmond* elnöke alatt. A felolvasott titkári jelentés öröndes képét mutatta be az egylet fejlődésének, melynek vagyona ez év végén 6677 kor 19 fillért tett. A sor szerint kilépő választmányi tagok közül újra megválasztottak: dr. gyalui *Bernát Albertné*, *Keller Márkusné*, *László Lázárné*, özv. *Mayer Ignác*né, dr. *Perl Józsefné*, *Peller Áronné*, *Pollák Samuné* és özv. *Schwarz Adolfné*, új tagul pedig *Tyroler Gyuláné*. Ezután köszönetet szavaztak a tiszti kar-nak s ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Csengeri János dr. iskolalátogatásai.** Minthogy a kolozsvári tankerületi főigazgató *Kuncz Elek* hivatali tiszte újabb néhány román középiskola ellenőrzésére is kiterjesztett, az ily formán rendkívül megszorodott iskolalátogatások végzésére a közoktatásügyi miniszter megbízta dr. *Csengeri János* kolozsvári egyetemi tanárt, hogy a főigazgató helyettesítésé-ként lássa el a dési és szamosújvári áll. gimnáziumok megvizsgálását. *Csengeri János* dr. a múlt héten látogatta meg a dési I. osztályu áll. gimnáziumot. Mintegy öt napot töltött az intézet tüzetes és alapos megvizsgálásával és meggyőződést szerzett az ott folyó rendről és gondos vezetéséről.

— **Eljegyzés.** Rothbart Károly vegyész Kolozsvárt, március 6-án eljegyezte *Neumann Reginát*, *Neumann Izsák* nagyváradi kereskedő szép és bájos leányát.

— **Időjárás.** Az időjárás az erdélyi részek legtöbb helyén ismét enyhévé, derűssé változott. *Kolozsvárt* tiszta, derült idő mellett a közép hőmérséklet 0°C. Az üzletvezetőség jelentése az időjárásról a következő:

Üzletkezelőség +2 derült, csendes. Nagy-Várád +2 derült, csendes. Torda —2 csendes, derült. Maros-Ludas —3 csendes, derült. M.-Vásárhely —5 csendes derült. Szász-Régen —3 csendes, derült. Tövis —1 csendes, derült. D.-Szt.-Márton —5 csendes, derült. Sővárád —4 csendes, derült. Kis-Kapus +1 csendes derült. Segesvár —4 csendes, derült. Székely-Udvarhely —4 csendes, derült. Brassó —1 csendes, derült. Sepsi-Szt.-György —5 csendes derült. Csik-Szereda —4 csendes, derült. Csik-Gyimes —10 szeles, borult. Kézdi-Vásárhely —5 csendes, derült. Zernest —5 csendes, derült. Predeal —4 csendes derült.

— **Országos vívó- és torna-versenyre** már nagyon sokan neveztek. Részt vesznek *Pallardi, Arlow, Choppon, Vermes, Hoffmann, László* és *Vargha vívómesterek*. Mindezek után bátran mondhatjuk, hogy a verseny fényesen fog sikerülni Nevezéseket és tisztelet-díjakat fogad *Rombauer titkár*, március 10-éig az Egyetemen.

— **Az Andrassy szobor felállításáa.** Budapestről írják: Az országban déli főhomlokzata épített, a Dunapárt közelében hatalmas főházat építettek az Andrassy-szobor hatalmas felé. E főházban a napokban állítják föl *Andrassy Gyula* gróf lovas emlék-szobrát. Mivel a ló két első lábát a levegőben tartja, a szobor egész sulya a két hátsó lábra nehezedik. Az egyensúly megoldása már az öntésnél annyira sikerült, hogy a szobor egész szabadon bízatosan áll. De tekintettel a szelek alkalmával előforduló levegő nyomásra, a ló hátulsó részét a lábakra futó aczéldrudakkal is le fogják erősíteni. A nagy szobormű felépítése pár hónapig fog tartani.

— **Vármegyei tisztviselők gyűlése.** A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya tegnapelőtt rendkívüli gyűlést tartott Budapesten Pest vármegye székházában, *Wekerle Sándor* dr. elnöke alatt. Az ülésen

kizárólag a küszöbön álló fizetésrendezéssel foglalkoztak.

Horváth József titkár kiemelte, hogy a segessvári szervező-bizottságnak az a javaslata, hogy a belügyminiszter — mielőtt a javaslatot a Ház asztalára tenné — hallgassa meg az egyesületet: immár tárgytalan, mert a javaslat már a Ház asztalán fekszik. Nem marad tehát egyéb hátra, mint hogy az egyesület a tervezet egyes rendelkezéseinek módosítását kérje.

Ismereti ezután a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit s azokat a kifogásokat, a melyek ellene emelhetők. Nagy hibája a javaslatnak az a rendelkezés, mely kimondja, hogy a főszolgabírók a VIII., illetve VII. fizetési osztályba soroztatnak, olyképen, hogy a szolgabírók a VI-ból a VII-be való előléptetését a törvényhatóság előterjesztése alapján a miniszter engedélyezi. Ez az intézkedés ellenkezik a törvényjavaslat szellemével, mert a helyes intézkedés az volna, hogy a főszolgabírók szolgálati éveik alapján lépjenek magasabb fizetési osztályba. Kifogásolja továbbá a IX. és X. fizetési osztályba beosztott aljegyzők és szolgabírók illetményeit és a XI. fizetési osztályba sorozott irnokokkal való mostoha elbánást. Jelenti végül, hogy a választmányhoz a javaslatra vonatkozólag számos módosító indítvány érkezett.

Mielőtt az indítványok tárgyalásába fogtak volna, *Wekerle Sándor* dr. részletesen és a teljes elismerés hangján nyilatkozott a törvényjavaslatról. A javaslat intenciója a vármegyei tisztviselők fizetésének arányba hozatala az állami tisztviselőkével. Ezt a törekvést a javaslat lehetőségéhez képest megoldja, azok a kisebb jelentőségű kifogások elől pedig, a a melyek felmerülhetnek, a miniszter nem fog kizárkózni.

Ez indítványok során a választmány elhatározta, hogy kérni fogja a törvény módosítását a főszolgabírók előléptetésére vonatkozólag olyképen, hogy a főszolgabíró 15 évi szolgálat után automatizze lépjen elő a VII. fizetési osztályba; az aljegyzőkre vonatkozólag pedig olyképen, hogy az I. osztályu aljegyző az I. fizetési fokozatba soroztassék. A törvényjavaslat egyéb pontjainak a választmány hozzájárult annak hangulkozásával, hogy a tervezet csak részben valósította meg a táplált reményeket, amde hiszi, hogy az idők során a javaslat rendelkezései méltányosan fognak alakulni.

— **Áldetektivek.** A szélhámoságnak egy nem épen új, de Kolozsvárt még szokatlan fajtája kezd elterjedni. Akadnak emberek, kik titkos rendőröknek, detektiveknek adják ki magukat s ennek leple alatt csalásokat, zsarolásokat követnek el. A rendőrséghez több ízben érkezett feljelentés arról, hogy egyesek, mint állítólagos detektivek mindenholva betolakodnak, sőt apróbb csalásokat is követnek el. Egy ilyen áldetektivet sikerült a napokban leleplezni. P. J. szobafestő segéd személyében, ki Marosán Julius cseléd leánytól egy értékes aranygyűrűt esalt ki, s helyébe egy üveg-gyémántos fülbevalót adott a leánynak. Marosán Julius rájött a turpisságra és P. J. szobafestőt feljelentette. A rendőrség a csaló áldetektivet kérdőre vonta s letartóztatta. Együttal pedig értesíti a rendőrség a közönséget, hogy a törvényesen alkalmazott detektiveknek *Kossa Elemér* dr. bűnügyi alkapitány aláírásával s a rendőrség pecsétjével ellátott igazolványuk van, melyet kívánatra elő kell mutatniok.

— **A gazdasági munkás pénztár új igazgatósági tagjai.** *Makfalvy Géza* földmívelési államtitkár és *Sváb Károly* a gazdasági munkás-pénztár igazgatósági tagságáról lemondottak. Az egyik igazgatósági tagságot az alapítók választása, a másikat a földmívelésügyi miniszter kinevezése után töltik be. Az alapítók *Bartók József* miniszteri tanácsos elnöke alatt tartott ülésükben, mint értesülünk, *Hertelendy Ferenc* Zala vármegyei főispánt választották meg. A földmívelésügyi miniszter pedig *Kornfeld Zsigmond* főrendiházi tagot nevezte ki a pénztár igazgatóságába.

— **Egy önkéntes öngyilkossága.** Temesvárról jelentik, hogy az odaváló *Nándor-kaszárnyában* agyonlőtte magát tegnap reggel *Ruda László*, a 101. számú gyalogezred önkéntesse.

Az önkéntesek iskola-termében követte el az öngyilkosságot. Szájába bocsátotta a Manlicher-puska golyóját, a mely szétroncsolta az egész fejét. A szerencsétlen fiatal embernek Budapesten laknak szülői. Itt végezte középiskoláit, majd az egyetem bölcsészeti fakultásán folytatta tanulmányait és mint végzett bölcsész és tanárjelölt lett egyéves önkéntes. Barátai igen tehetséges, de csöndes magába zárkózott fiatal embernek ismerték. Nem hagyott hátra semmi olyan írást, a mely szomorú elhatározását megmagyarázná.

— **Nagyszombati Ujság.** Ilyen czim alatt egy több tagból álló hírlapkiadó bizottság tulajdonában új heti lap indult meg Nagyszombaton igaz őszinteséggel és lelkeséggel szolgálja ott a magyarság ügyét. Az új hetilap a Nagyszombaton és Vidékéből alakult ki, s az organum biztosítására és szilárd alapokra való helyezésének céljából jött létre a kiadótársaság. A lapvezető bizottság tagjai: *Erdélyszky Mihály*, dr. *Szűcs Géza* a Szombaton és Vidéke volt szerkesztője és *Gerő János*.

— **Az amerikai magyarok koszorúi.** Az amerikai magyarság nagy lelkesedéssel határozta el, hogy a márciusi hazafias ünnepségek alkalmával meg fogja koszorúzni Budapesten a honvéd-szobrát, *Petőfi* szobrát s koszorút helyez *Kossuth* Lajos sirjára. A koszorúk költségeire szép összeg gyűlt egybe s a koszorukat az egyetemi ifjuság ünnepségének keretében fogja elhelyezni *Perényi Béla* a new-yorki dalkör elnöke, a ki már megérkezett Budapestre. A koszorukat Magyarország és az Egyesült-Államok színeiből készült szalagok fogják ékesíteni.

— **Szerelmi dráma.** Hódmező-Vásárhelyről írják: Véres gyilkosság színhelye volt szombaton reggel a „Domszög” koresma helyisége. *Dienes György* szegedi cipészsegéd már régóta szerelmi viszonyt folytatott *Kempel Marival*, kit az utóbbi időben menyasszonyává tett. A házasság elé azonban nagy akadály gördült. Szegények voltak mindketten. *Dienes* tehát dolgozott megfeszített erővel, a leány pedig Vásárhelyre ment szolgálni, hogy így megkeressék az egybekeléshez szükséges filléreket. Hetek, hónapok teltek el azóta, hogy a jegyesek elváltak egymástól. Hogy, hogy nem, de ez idő alatt a szép *Mari* lelkén folt esett. *Dienes* kezdett is sejteni valamit, azért pénteken este Vásárhelyre utazott s váratlanul betoppant a leányhoz. A leány feltűnő viselkedése a legény gyanuját megerősítette. Vallatára fogta tehát jegyesét, ki töredelmesen megmondott mindent, mire *Dienes* elkeseredésében revolvert rántott elő melyből ötször, a kétségbeesetten menekülő leányra lőtt. Mind az öt lövés talált. A leány véres testtel bukott a földre. A cipészsegéd ekkor önként jelentkezett a rendőrségnek, hol letartóztatták. *Kempel Marit* életveszélyes sebeivel a kórházban ápolják.

— **A kelet-ázsiai háború és a gyógyszer.** Nincs az a háború, a mely valamelyes szükségletet ne okozna a legtávolabbi világrészek országaiban is. A tea, a bambusz, szörme, kávé, kókusz, mind messze világi holmi, valamennyi napi árucikkünk s ha feladó helyükön háború ütne ki, bizonyára megérkeznék a változását. Így van most az orosz-japán háborúval, mely többek között most egyes gyógyszereket drágított meg, sőt bizonytalan ideig nem is kapunk azokból — újabb szállítmányokat. Ilyen gyógyszer a nagykeresletű kámfor és a menthol. Ezeket kizárólag csak Japánból kapjuk. A kámfor iparnak *Formóza* a hazája, a hol óriási magasságban nő fel a kámforfa. A gyógyfüveknek, melyek Oroszországból valók, szintén előre látható az áremelése.

— **Meggyilkolt öreg ember.** Marosvásárhelyről írják: Tegnapelőtt este haza felé tartott a szent-geriezei (Marostord. vm.) fogadóból *Varga József* odaváló 60 éves öreg ember. Utközben ismeretlen tettesek megtámadták, bottal agyafőbe verték s vérben fetrengve az uton hagyták. Eszméletlen állapotban vitték haza lakására, a hol hajnalban meghalt, a nélkül, hogy eszméletét csak egy pillanatra is vissza nyerte volna s így a tetteseket nem tudta megnevezni. Ezek kiderítése iránt a csendőrség a nyomozatot megindította.

— **Rendőri hírek.** (Csaló mosónő.) Tóth Ferencné állítólag kolozsvári lakos még a múlt hónapban elment Vörös Julia magánzónához, s mint mosónő munkát kért tőle. Vörös Julia gyanútlanul adott át neki 20-30 kor. értékű fehérneműt. A fehérneműt azonban hiába várta vissza, s hiába kereste Tóth Ferencné állítólagos lakását, a csaló mosónő eltűnt. A rendőrségnek jelentést tett a dologról, mely most keresi Tóth Ferencné. — (Elfogott óra tolvaj.) Rubin Samu órája még a múlt évben jelentést tett a rendőrségnek, hogy üzletének kiskapitálójából ismeretlen tettes két ezüst órát ellopott. A rendőrség bevezette a nyomozatot, melynek eredménye az lett, hogy Dán Albert cipészsegédnél decemberben az egyik ellopott ezüst órát megtalálták. Ma délelőtt végre sikerült a másik órát is megtalálni Sz. J. órásnál, kinek valószínűleg szintén Dán Albert adta el. — (Ruha tolvajok.) A tegnapi nap folyamán három ruha tolvajt sikerült a rendőrségnek elfogni. Az egyiket Barki Antal cigány legény személyében, ki a Múzeum-kert kerítésére szántani kitétt fehérneműket lopkodta. A másik két ruha tolvaj Götschling Kata és Gyémánt Rózi. Ezek P. J. szobalánynak Aszpisz helyközvetítőnél letett ruháit lopták el. Götschlinget, ki csavargásért és lopásért már többször volt büntetve a rendőrség kitiltotta Kolozsvár területéről.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlíteni dől az impregnált takarmány-répamagvak és a legnemesebb gabnafélék dúsz választéka.

Gyászrovat.

Incze András. A kolozsdobokai espereskerület papságának gyásza van, hogy szeretett kártyásuk Incze András kolozsi róm. kath. plébános, a hó 6-án életének 48-ik, papságának 25-ik évében Kolozsvárt meghalt. Jó kedélyű és szelíd természetű pap volt, ki nem zajjal, hanem csendes tevékenységével működött az ur szőlőjében. Hült tetemei holnap 9-én reggel 8 órakor fognak az országos Karolina kórházban beszállítani, azután a Mátyás király-téri plébániai templomba szállítják, honnan „Requiem” szent mise után örök nyugalomra helyezik.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök a szabadelvű pártkörben.

Budapest, márcz. 8. Gr. Tisza István miniszterelnök tegnap este Bécsből hazatérkezve egyenesen a szabadelvű pártkörbe hajtatott, hol kijelentette, hogy a házszabályok módosítása ügyében bejegyzett és fölolvastott indítványát a képviselőház szerdai ülésén fogja megokolni.

A szabadelvűpárt elszántan néz a parlamenti harcra elé.

Az országházból.

Budapest, márcz. 8. A képviselőház mai ülésén kezdetét vette a technikai obstrukció.

Az ülésen Perczel Dezső elnökölt.

A jegyzőkönyv hitelesítésénél Lengyel Zoltán tizenkét indítványt terjeszt be, a melyek között vannak, hogy a jegyzőkönyvben a számok betűvel irassanak, továbbá, hogy márczius hónap helyett „tavaszévi” irassék és ezekhez hasonló.

Elnök jelenti, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly a király személye körüli miniszterré történt kinevezése folytán a parlamenti szokás szerint lemondott man-

dátumáról, hogy új választásnak vessen alá magát.

A napirend előtt

Ugron Gábor kérde a honvédelmi minisztert, hogy milyen célból intéztek az összes csendőrpáncsnokságokhoz felhívást, melyben civil-alkalmazásra 240 csendőr-altszert keresnek. Talán csak nem parlamenti csendőrséget akarnak szervezni?

Ezután névszerint szavaznak Lengyel Zoltánnak a Rákóczi hamvai hazaszállítására vonatkozó, tegnap beterjesztett indítványa felett.

Az ülés foly és az ellenzék folyvást névszerinti szavazásokat provokál.

A pártok értekezlete.

Budapest, márcz. 8. A függetlenségi Kossuth párt tegnap esti értekezletén egyhangulag elfogadták Rákosi Viktor módosított indítványát, mely szerint a párt a miniszterelnök indítványának határozottá emelését minden rendelkezésre álló eszközzel, tehát technikai obstrukcióval is meggátolja.

A nemzeti párti disszidensek ma este tartanak értekezletet.

A pártban két ellenkező vélemény uralkodik. Az egyik késhegyig menő harcot hirdet, a másik, — a melyhez Apponyi Albert gróf is csatlakozik, — nem hajlandó a parlamenti anarchiát támogatni.

Az ellenzéki pártok kiküldöttei tegnap este a Kossuth-párt értekezlete után a Szederkényi pártcsoport helyiségében jöttek össze értekezletre és kimondották, hogy a házszabály módosító indítvány megokolását sem engedik meg és egyetlenül küzdenek minden eszközzel a kormány ellen.

Irodalom.

** Az állatok világa. Brehm korszakos nagy munkájának magyar átdolgozásából most jelent meg a 125. füzet, a rendesen nagyobb terjedelemben megtoldva tökéletes gyönyörű színes képével, mely az értékes munka egyik legsikerültebb és legszebb műmelléklete. Chernel István szerkesztő, a kinek a tudományos ismertetés alapossága mellett fogondja, hogy a könyvet minél élvezetesebbé és érdekesebbé is tegye, nagyon változatos, színes rajzokban mutatja be a madárvilág néhány exotikus képviselőjét. Igen szép fejezetet szentel az ibisnek, az egyiptomiak szent madarának, a melyet annyira tisztelték, hogy halála után bebalzsamozták s romlandó testét évezredekre biztosították az ennyészet ellen. Utána a nálunk is honos volt tarvarjut ismertet, mely ma már csak Éjszak-Afrikában és Kis-Ázsiában él még. A kanalas gém valamikor szintén gyakoribb volt Magyarországon, mint most, bár a Velecei-tóban még ma is elég sok fészkel. Nevezetes madár a flamingó, melynek természetrajza a füzetnek egyik legértékesebb és legérdekesebb fejezete. Régi hazai madarunk a kárókatona, a mely nagyon ügyes, okos és tanulóképes madár. A kínaiak kötös tyukkal költetik ki a tojást, s a kikelt fiatalokat halászni tanítják. Egy párilyen kárókatona 48-50 koronába kerül s a szegényebb kínai megél a halászatából. Nevezetes még a füzetben a gödény és a hajómadár, melyeknek elsője hazai madár és falánkságáról híres, míg a második a trepikus óceánok lakója, de a falánkságra majdnem verekszik a gödénnyel. Látható e széleskörű ismertetésből is, mily gazdag és tartalmas az „Állatok Világa”-nak egy-egy füze, melynek az ára csak 80 fillér. Minden hét szombatján megjelenik egy füzet s az eddigiek már öt vastag kötetet tesznek; egy-egy ilyes diszes félbörbe kötött arany vágású kötet ára 18 korona s megtehető a kiadó ezégnél (Légrády

testvérek Budapest, V., Váci-körút 78.), de kapható minden hazai könyvesboltban is. A ki negyedévre (12 füzetre) előfizet 9 kor., 60 fillért bérmentve kapja a füzeteket a kiadó-ezégétől.

Művészet.

* A vazárnap délutáni ifjúsági előadást márczius 15-ének megünneplésére rendezik. Színiere kerül Tóth Kálmán énekes színműve „Dobó Katica” Károlyi Leonával a czimpszerepben. A bevezető alkalmi beszédet dr. Márki Sándor az egyetem tudós tanára, a jeles történetíró fogja tartani.

* A modell. Suppé két év óta pihentetett operettjére készül most az énekes személyzet. A modell-t Károlyi Leona fogja játszani.

* Három egyfelvonásos kerül színiere holnap Megyeri igazgató föllépésével. Bevezetőül Hahn Rezső dramolettje „A miniszter előszobájában”, utána Molère vigjátéka a „Kénytelen házasság” és végül Taylor vigjátéka, a „Barátságból” kerül előadásra. A föllépő Megyeri igazgató mellett: Hegedüs Szerafin, Étsy Emilia, Th. Csige Böske, Gál Janka, Mészáros, Tompa, Szegő, Kassai, Dezséri, Bécsi és Váradi lesznek az est főszereplői.

* Darabváltás. Lónyai Piroska gyöngékedése miatt a mára kitűzött Sherry helyett „A vándorlegény” kerül színiere Szabó Mariskával, Károlyi Leonával, Fehér Olgával, a nő szerepben és Kassaival a czimpszerepben.

* A doktor ur. Molnár F. kitűnő bohózat hosszas pihentetés után szombaton kerül színiere Puzsér szerepében Megyerivel, kinek ez lesz 2-ik föllépése.

CSARNOK

Az Istenő szól.

Irta: Pierre Louys.

1891. augusztusában, miután meghallgattam Bayreuthban Tenuhausert, Trintan és Izoldét, a Mesterdalnokokat és kilenczedszer Parsifalt, elmentem Marienthalban Eisenach régi városa mellett, s ott maradtam két hétig.

A szobából, a melyben laktam, kilátás nyílt a magas fellegrárra, s kelet felé a Hörsel-hegyre, a melyet a papok s költők egykoron a Vénusz-hegynak neveztek. Még az Eichenbach Wolfram csilágja sem hiányzott e wagner táj könnyed egeről.

Ez a Vénusz-hegy csudálatos módon vonzott. Egyedül áll a többi hegy közt, a melyek fenyőkkel és nedves rétekkel vannak fedve. Az alkonypir néha testszínűvé festette. Az est bizonyos óráiban mintha lélekzenék és éne. Az ember azt hihette volna, hogy Thüringia, mint egy istennő úgy alszik sajátos zöld köntösében és felfedi titokzatos testének egy részét.

Egy pár este megcsudáltam ezt a bámulatos elváltozást a Vénusz-hegynél. De csak messziről néztem; közel nem mentem soha, mert féltem, hogy rontom vele az illuziómat, a melyet azon a napon biztosan elveszítenék, a melyen a lábamat csakugyan rátenném a hegyre. Egy reggel aztán mégis elindultam oda.

Három óra alatt célhoz értem. A Hörsel-hegynél egészen más volt a képe. Közelről vörösen barna volt, kopár, termőföld, fű és víz nélkül, mintha belső tűz égette volna ki és mintha a mesebeli átok száműzött volna róla minden zöldet, a mely más hegyet élénkített. Az ősvény, a melyre rátértem, tele volt kavicsal és száraz mohával és néha alig felismerhetően sziklás halmón, néha meg nagyon is látható éles rozsdaszínű sziklákon viitt keresztül. Felvezetett a csúcsig, a hol egy szürke házikó emelkedett, a mely erős falával állta a leghevesebb vihart is.

Betértem s megtudtam, hogy itt meg is ebédelhetek. Am ez a magányos tanya nemcsak ezt a kellemességet adta meg. A koresmáros két lánya határtalan szeretetreméltósággal volt minden fiatal utashoz.

Dél felé újra lekészültem.

— Ne felejtse el a barlangot, szölt Juliette.

— Melyiket?

— A Vénusz-hegy barlangját.

— Ilyen is van?

— Hogyne. Csak menjen végig amott a barlangról levő ösvényen. Ott perez alatt odaér. A bejáratnál valószínűleg lát majd egy embert, a ki egy sziklán ül. Ne hallgasson arra, a mit mond. Bolond... Isten vele!

A barlang csakugyan ott volt és ott volt az az ember is. A barlaag kicsi volt, tojásdad alakú s töviskoszorúval díszített. A belseje, bármerre fordultam is a tekintetemmel szűk keskeny és alacsony volt. A földje tele pocolyával és sárral; nehéz volt bejutni, a nélkül, hogy az ember bele ne lépjen ebbe a piszokba s hozzá ne érjen a piszkos falakhoz. Mégis megkísérlettem egy pár lépést.

— Hová megy? kérdezte a férfi.

— Ész tartóztatott.

— Megpróbálom, hátha eljuthatok a barlang végébe.

— A barlang végébe? De hiszen nincsen vége, uram. Itt nyílik meg a föld.

— Jól van, szoltam türelmesen. Nem megyek messzire. Mindjárt visszajövök.

— Ön tehát azt hiszi, hogy itt tetszés szerint ki s bejárat az ember? Azt hiszi, hogy a Cook-társaság kibérelte ezt a barlangot, vagy hogy gyülekező helye a természetbúvároknak? Azt hiszi, itt földalatti tavakra és természetes kristálykupolákra fog találni? Ön ki akarja fűrészesni a Vénusz-hegy barlangját? Ez érdekes! Ön is olyan balga, mint a többiek? Hát ön sem tudja megérteni? Nem tudja? Ön is mesének tartja talán a Vénusz-hegyet?

— Uram, szoltam, hogy hizelegjek az örületének; hiszek Vénusznak s a nimfáknak a létezésében, sőt kész vagyok a kegyökért elszenvadni a pokol kinjait.

A férfi a homlokához kapott és növekvő izgatottsággal szolt:

A pokol hegységének kellene ezt a hegyet nevezni! Jönnék hozzád, a nélkül, hogy tudnák, ki vagy te, a ki a tisztákat várod, s a szűkeket bünteted; a ki mindörökké meg fogod semmisíteni azokat, a kik a testökkel fukarkodtak. El-lenszegülő létöket a nagy isteni törvény után kell majd irányítaniok és a poklod kinjait csak azon a napon fogják érezni, amikor a büntető angyal kardjának a hatalma ebbe az örvénybe fogja őket dönteni! Van fülök, de nem hallanak! Van szemök, de nem látnak! Örültek! Örültek! Örültek!

Hozzám fordult s szolt:

— Hogy hiheti, hogy a Vénuszhegy okot adhat a kárhozatra — a mikor ő maga a pokol! Igen, ugy van, a pokol! És lehetséges-e, hogy ezt nem sejtették? A démonok és szatírok nem egyformák-e; nincse szarvok, lábok! És nem-e értették meg most sem, hogy a lángok, a melyek bennünket fenyegetnek: mezitelen asszonyok, a melyek tánczot lejtenek előttünk... Nagyon dobantott.

— Itt!... A lábunk alatt!

Már kezdtem kételkedni ennek az embernek az örületében.

Tovább beszélt:

— Emberemlékezet óta, a mióta emberek irnak, mindigre csak azt emlebetik, nyögik, hogy a szerelemnél nincs nagyobb kín. Miért nem gondolják meg, hogy az örökös kínok világában, ez a kinszenvedés lesz az egyetlen, a melyre kárhoztatva lesznek. Azon a napon, a melyen már nem leszünk enyészeten indult holttesteknél is felismerhetetlen lelkeknél egyebek, betegek kezdünk lenni (ha többesben beszélnek, a bűnösöket értem alatta) a véghetetlen betegségnek: a vágnak. Mindennap, minden órában vágyódnunk fogunk asszonyok után, az egyik szebb lesz a másiknál és abban a pillanatban, a mikor azt fogjuk hinni, hogy már elértük, sem-

mié válnak — csakugy mint a földön. A pokolnak ilyen kinjai válnak ráuk.

Tekintetét egy a földön heverő kőre szegezte, aztán felemelte a fejét és izgatottan szolt tovább:

— Nagyon rossz életet éltem, uram, hallgassa meg:

Protestáns szülőktől származom a Wartburg hegyéről, a hol Luther több száz esztendővel ezelőtt hamis tanokat hirdetett. Szent ifjúságot éltem, az életem szigorúan szabályozott volt. És mégis, alig voltam tízennégy esztendő márnem nézhettem nőre, hogy örült vágy ne fogjon el utána Szörnyű küzdelmeket szenvedtem végig, de azt hittem, tiszta marad a lelkem, ha szerelem nélkül élek és hogy tisztán haljak meg, inkább megöltem volna magam, mielőtt a bűnt elkövettem. A ki nem próbálta, nem tudja ezt a kint megérteni!

Igy küzdöttem egy árny ellen, de ma tudom, hogy Isten ellen küzdöttem!... Később megházasodtam. A feleségem meg én megfogadtuk egymásnak, hogy csak a lelkünket egyesítjük, hogy magasztosabbakká legyünk. Ily módon kárhozatra juttattam magam az enmagam hibájából, a mikor mindennap megtagadtam az élet törvényét. Tiszta vagyok és érintetlen! Átkozottak legyenek a tiszták! A szerelem, a melyet rövid létök alatt ellöktek magoktól, igazságos módon s mérhetetlen kinokkal fogja őket üldözni a másvilágon!

Elhallgatott s megragadta a karomat.

— Figyeljen!... A nap lemegy! Elérkezik az óra... Minden este eljövök ide, a mikor halkan dalol az istennő. Hív, csalogat... Jövök s várom a halálom óráját. Ne szóljon! O fog szólni hozzánk.

Nem tudom, ez utolsó szavak nyugalma, ez ember kifejezése vagy a kézzszorítása győzött-e meg arról, a mit beszélt... de hirtelen borzongás futott át egész testemen s füleltem.

Olyan érzés volt ez, a melyet még nem ismertem. Nem véletlenül, hanem egész bizonyossággal vártam az örült által jelzett esemény bekövetkezését. Nem tudom jobban megmagyarázni a lelki állapotomat, mint a járókelővel, a ki látta a villámot, ismeri a zivatar távolságát és most a meghatározott perezben várja a mennydörgést. Az idő, a mely a csudától még elválasztott, előbb egy harmaddal kevesbedett, aztán a felével, majd háromnegyeddél és pontosan abban a pillanatban, a melyben letelt, könnyű szellő meghozta egy elhaló hang visszhangját...

Közigazdaság.

× Darányi ünneplése az O. M. G. E.-ben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége múlt év őszén tartott nagygyűlésen elhatározta, hogy Darányi Ignácot a miniszteri széktől való megválása alkalmából feliratilag biztosítja haláláról és rokonszenvéről azokért az érdemekért, a melyeket 8 évi minisztersége alatt a magyar földmivelésügy szolgálatában szerzett. Az üdvözlő feliratot 53 szövetkezet, gazdasági egyesület képviselői s az O. M. G. E.-nek 1700 tagja írta alá. Ünneplés átadása tegnap volt az egyesület székházának nagytermében, a mely alkalomra a gazdátársadalom számos kitűnősége sereglett egybe. Darányi Ignácot a terembe lépésekor zajosan megéljenezték. A diszalbumszerű tokba foglalt üdvözlőíratot Desseuffy Aurél gróf, az O. M. G. E. elnöke meleg szavak kíséretében nyújtotta át, mire Darányi Ignác mélyen meghatva, hosszabb beszédben válaszolt.

× Kolozs vármegye állategészségügye. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint Kolozs vármegye területén a következő ragályos állatbetegségek fordultak elő: *Lépfene*: mezőörményesi j. 1 községében. *Veszétség*: gyalui j. 1 községében, kolozsvári járás 1 községében. *Ragadós száj és körömfájás*: moesi j. 2 községében. *Rühkor*: nagysármási j. 1 községében, tekei j. 1 községében. *Sértésvész*: nádasmenti j. 1 községében.

× Mezei poczkok irtása. Mult ősszel s a tél elején is sokat szenvedtek a vetések, de még inkább a herések és luczernások a mezei poczkoktól (egerek.) A tél folyamán sok elpusztult ugyan, de mégis elég maradt, hogy félni lehessen a kora tavasszal való nagymérvű elszaporodásuktól. Az Állami Rovartani Állomás ez okból arra figyelmezteti a gazdákat, hogy már most márcziusban és áprilisban fogjanak hozzá az irtáshoz. A védekezésben czélszerűnek bizonyultak az olesó és jól működő hohenheimi egérfogók. Ott a hol az állattenyésztés s a vadállomány érdeke megengedi a foszforral való mérgezés is sikeresen használható. A poczkok irtására bővebb felvilágosítást a Rovartani Állomás ad.

Kiadóhivatal és nyomda telefon száma 384.

Szerkesztőség telefon-száma 94.

NYILT-TÉR.)*

Ziegler József

budapesti táncztanító

Kolozsvárra megérkezett.

Lakik a New-York-szállodában.

Ajtai K. Albert

„Magyar Polgár“ könyvnyomdája

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 4. sz.

Elvállal

mindennemű nyomtatványok
elkészítését

s azoknak izléses, hibátlan

és a megrendelő által

megszabott időre

való elkészítéseért

felelősséget vállal.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek
hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár, Basel (Svájc.) 7 10—26

Birtokrendezési hirdetmény.

1054—1904. sz.
polg.

105 3—3

Idéző hirdetmény.

Szilágy vármegyébe kebeleztetett **Almás-Balázsháza** község határának tagosítása iránt 1054—1904. p. szám alatt beadott kérvény folytán a megengedhetőségi kérdésnek tárgyalására és az elrendelhetőség feltételeinek kinyomozására **1904. év április hó 22-ik napja** és a szükséghez képest folytatódólagos Almás-Balázsháza községbe, a község házához kitűzetik.

Ezen tárgyalási határnapra Almás-Balázsháza község összes birtokosai a 356—893. I. M. számú utasítás 41. §-a, illetve az 1880. évi 45. t.-cz. 6. §-a értelmében megidéztetnek azzal, hogy a kérvény példányát a községi főbírónál, esetleg a zilahi kir. törvényszéknél megtekinthetik és a meg nem jelenők birtoka a tagosítást kérők birtokához fog számíttatni.

Zilah, 1904. évi februárius hó 24-én.

BENKŐ JÓZSEF,
elnök.Sz. 14416—1903.
tlkvi

109 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a Mezőgazdasági bank és tkptr. részvénytársaságnak Szathmári Károly kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 1183 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. bíróság területén levő, Kolozsvár városban és határán fekvő és a végrehajtást szenvedőt a kolozsvári 2235. számú tjkvben A + 2. rendsz. 4349. hrsz. házastelekből megillető B. 2., 5. alatti felerész jutalékra 2400 korona becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1904. évi márczius hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor** a helybeli igazságügyi palota, Honvéd-utca, földszint 54. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tkvi hatósága. Kolozsvárt, 1903. évi november hó 10-én.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. trvsz. bír.Sz. 14417—1903.
tlkvi.

110 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság, közhirrre teszi, hogy: 1. a Mezőgazdasági bank és takarékpénztárnak Kózel József és neje szül. Szirák Zsuzsanna elleni 6000 kor. tőke és jár. és az ezennel csatlakoztatott 2. ugyanezen végrehajtónak mindkét végrehajtást szenvedő elleni 400 kor., 400 kor., 260 kor., 360 kor. és Kózel József elleni 280 kor. tőkéi és járuléai; 3. az Erdélyi bank és takarékpénztárnak mindkét végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor., 700 kor. tőke és járuléai; 4. a kolozsvári iparosok hitelszövetkezete felszámolás alatti cégnek Kózel József végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. és 140 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. bíróság területén levő Kolozsvárt és határán fekvő és a mindkét végrehajtást szenvedők nevén egyenlő arányban felvett kolozsvári 483. sz. tjkvben A + 1. rendsz. 986/1., 986/2. és 987. hrsz. egész házastelekre és kertre 2270 kor. becsértékben és a kolozsvári 3106. sz. tjkvben A + 1. rdsz. 988. és 989. hrsz. számú egész házastelekek és kertre 1512 kor. becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi márczius hó 29-ik napján d. e. 10 órakor** a helybeli igazságügyi palota (Honvéd-utca) földszint 54. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kolozsvárt, 1903. évi november hó 10-én.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

SZENTKIRÁLYI,
kir. törvényszéki bír.300. szám.
A 1904.

106 2—2

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságának az 1904. évi februárius hó 25-én kelt 3581. számú rendeletével a **magyar-gyerő-monostori állami elemi iskola épületét 22.634 korona** összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1904. évi április hó 1-ső napjának d. e. II órájára** a kolozsvári m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál — a rendes hivatalos órákban — naponként megtekinthetők.

Kolozsvár, 1904. márczius hó 4-én.

Kolozsvári m. kir. államépítészeti hivatal.

HIRDETÉSEK

a legelőször árban felvállaltatnak
e lap kiadóhivatalában.

Sz. 124—1904.
d. f. c. sc. a

103 2—2

Faeladási hirdetmény.

A naszódvidéki központi iskola-alapnak Csepán község határában fekvő erdejében kihasználandó 28-tól 100 cm. átmérőjű, illetve vastagsága 295 drb 412.169 m³-t. kitevő tölgy-törzsből álló **fakészlete** eladására zárt írásbeli ajánlatok útján tartandó versenytárgyalás hirdettetik.

Ezen 3950 K. 12 fillérre becsült fakészletből: I. oszt. műfára alkalmas 131.345 m³, II. oszt. műfára alkalmas 76.600 m³, a tűzifa, vagyis az ág, galy s egyéb hulladékfa 204.224 m³ köbtartalommal.

A zárt írásbeli ajánlatok, melyek a megajánlandó vételárnak 10%-ával, mint bánatpénzzel ellátandók, s melyekben a megajánlott vételár számjegyekkel és betűkkel is kiirandó, 1904. évi **márczius hó 20-án délelőtti II óráig** Naszódon, alább irt igazgató-választmányhoz nyújtandók be; ezen ajánlatokban határozottan kijelentendő az is, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, azokat elfogadja és azoknak magát aláveti.

A részletes árverési és szerződési feltételek ezen alapok irodájában Naszódon megtekinthetők.

A naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapok igazgató-választmányának

Naszódon, 1904. évi februárius hó 17-én tartott üléséből.

Elnök:

Titkár:

Domide Gerasim s. k. Dr. Simon Nestor s. k.

Magyar Polgár nyomdája
Kolozsvárt

Tulajdonos: AJTAI K. ALBERT.

Irodalmi művek
Füzetek
Heti lapok
Isk. értesítők
Részvények
Zárszámadások
Táblázatok
Oklevelek
Üdvözlő iratok
Báli meghívók
Tánczrendek
Körlevelek
Számák
Czégkártyák
Árjegyzékek
Névjegyek
Plakátok.

Már 1882. év óta fennálló és az összes magyar vidéki nyomdák között általán elsőrangúnak elismert, a legmodernebb anyagokkal dúsan felszerelt

Könyvnyomda,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső, belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csinnal és lehető jutányos árban készít mindenemű más egyszerűbb nyomtatványokat is és mindezeknek nemcsak csinnal, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket legpontosabban teljesít.